

การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

Decision to graduate

พีระ พันธุ์งาม*

ณัฐวัฒน์ บุญภาพ**

ธัญลักษณ์ ศรีรัง***

สุลลิตา คำมุง****

บทคัดย่อ

ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ถือว่า “คน” เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในสังคมที่มีการศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาให้คนมีคุณภาพ โดยเฉพาะ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เป็นการศึกษาขั้นสูง มีจุดมุ่งหมายให้บัณฑิตสามารถแสวงหาความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงสุด ปัจจุบันการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในสถาบันของรัฐและเอกชนมีเพิ่มมากขึ้น สามารถเลือกเข้าศึกษาต่อได้ตามความต้องการ การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คือ ปริญญาโทและปริญญาเอกนั้น การตัดสินใจมักมาจากตัวของผู้เรียนเอง โดยมีรูปแบบการตัดสินใจภายใต้ความแน่นอน ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือ แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่ทำให้เกิดความต้องการอยากจะศึกษาต่อ ส่วนที่สองคือ รูปแบบของหลักสูตรและภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา

คำสำคัญ : การตัดสินใจศึกษาต่อ; บัณฑิตศึกษา

ABSTRACT

In social and public development, "people" is the most important factor to develop the country. This depends on the quality of the people in the education society as a tool for developing people quality. Especially the postgraduate education is advanced. It is aimed at graduates seeking to gain knowledge and expertise at a higher level than a bachelor's degree. So the general public is trying to reach the highest level. Currently, graduate education in public and private institutions is increasing. You can choose to study as required in postgraduate education is a master's degree and a doctorate. The decision usually comes from the learner himself. The decision-making model under the certainty consists of two parts. The first is internal and external motivation that leads to the desire to study. Second part is Format of the curriculum and the image of the institution.

Keywords : Decision on graduate study; Master's Degree

*รองอธิการบดี สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

**อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

***อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

**** อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเตรียมคนให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เพื่อเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศ (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555: 48) โดยเฉพาะการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูงเป็นการศึกษาต่อเนื่องจากการศึกษาระดับปริญญาตรี จุดมุ่งหมายหลักต้องการให้บัณฑิตสามารถแสวงหาความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายังเป็นการผลิตกำลังคนระดับสูงให้กับประเทศ เป็นเสมือนแหล่งความรู้ที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศบุคคลทั่วไปจึงให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยมีแนวคิดว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ได้ดีกว่า ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงที่สุด คือ ระดับบัณฑิตศึกษา ปัจจุบันการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันของรัฐและเอกชนมีเพิ่มมากขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ สามารถเลือกเข้าศึกษาต่อได้ตามความต้องการอีกทั้งสามารถศึกษาต่อควบคู่ไปกับการทำงานได้ การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของสถาบันการศึกษาของไทยเพื่อรองรับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น ล้วนพยายามที่จะสร้างกระบวนการปรับปรุงและการพัฒนาต่างๆ เพื่อให้สถาบันของตนเองไม่ว่าจะเป็นของรัฐบาลหรือเอกชน สามารถจัดการศึกษาได้ดีและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมโลก

โดยภาพรวมของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ต่างมีความจริงสูงสุด (metaphysics) คือ ต้องการบ่มเพาะและขัดเกลาให้ผู้เรียนได้ถึงแก่นแกนของความเป็น “คนดี มีความรู้ มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นปกติสุข” แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาระดับนี้มีการแข่งขันมากขึ้น จนมีลักษณะ “การศึกษา

เชิงพาณิชย์” ภาพฉายในปัจจุบันจะเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบางแห่งหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางที่ต่างพยายามสร้างจุดขายทางการศึกษาเพื่อดึงดูด “ลูกค้า” ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สถาบันอุดมศึกษานั้นเข้าใจกันอย่างกว้างขวางคือสถานที่ที่มีการจัดการศึกษาโดยเน้นทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง (Advanced Academic and Professional) สถาบันอุดมศึกษา” ถูกมองในภาพที่เป็นศูนย์รวมแห่งศิลปะวิทยาการหลากหลายและนานาประเภท ซึ่งต่างก็มุ่งหวังผลดีกำลังคน (Man Power) ให้เข้าสู่ตลาดแรงงานและมีความเชี่ยวชาญเพื่อเข้าสู่สาขาวิชาชีพได้เป็นอย่างดี ซึ่งโดยภาพรวมแล้วสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ถูกสถาปนาความศักดิ์สิทธิ์ให้เป็นแหล่งบ่มเพาะวิชาชีพและวิชาการที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศชาติในทุกๆ มิติโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดและจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาคือปริญญาโทและปริญญาเอกนั้นการตัดสินใจแทบทั้งหมดมักมาจากตัวของผู้เรียนเอง โดยมักมีแรงจูงใจทั้งจากภายนอกและภายในร่วมกันเป็นแรงผลักดันในการอยากเรียนต่อในระดับนี้ แรงจูงใจภายนอกได้แก่ รางวัล รายได้ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การได้รับเกียรติ การยอมรับและการยกย่องจากเพื่อนร่วมงาน ครอบครัวและสังคม ซึ่งตรงกับความต้องการขั้นที่สามและขั้นที่สี่ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ส่วนแรงจูงใจภายในเกิดจากความต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อความสำเร็จในชีวิตตามที่ตนเองต้องการและเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ซึ่งตรงกับตามความต้องการขั้นสูงสุด ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ จะเห็นได้ว่าความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้น สามารถเกิดจากความต้องการขั้นที่สามคือความต้องการทางสังคม ความต้องการความรักและการยอมรับ ความต้องการขั้นที่สี่คือการต้องการการยกย่องและความต้องการขั้นที่ห้าคือความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิตซึ่งเป็นขั้นสูงสุดในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ

ต้องการของมาส์โลว์ โดยสามารถมีความต้องการทั้งสามขั้นเกิดขึ้นได้พร้อมๆกันโดยไม่จำเป็นต้องให้ขั้นที่ต่ำกว่าได้รับการตอบสนองก่อน ซึ่งขัดแย้งกับที่มาสโลว์ระบุไว้ว่า ความต้องการขั้นสูงกว่าจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นต่ำกว่าได้รับการตอบสนองแล้ว สอดคล้องกับผู้ที่ต้องการเรียนต่อมักถามตัวเองเสมอว่าต้องการจะเรียนไปทำไม จากการศึกษาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าประกอบไปด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความต้องการอยากจะเรียนต่อ ส่วนที่สองคือปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกหลักสูตรและสถาบันศึกษาการตัดสินใจของบุคคลที่ต้องการเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษามีหลากหลาย ส่วนใหญ่เกิดจากแรงจูงใจในภายนอกได้แก่

1. ความต้องการเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีตำแหน่งสูงขึ้นในอนาคต
2. ความต้องการเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น
3. ความต้องการในอาชีพที่มั่นคง
4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม มีชื่อเสียง ผู้คนยอมรับนับถือ
5. ค่านิยมในสังคม
6. พ่อแม่ ญาติพี่น้องต้องการให้เรียน อาจารย์แนะนำ หรือมีเพื่อนชักชวน

การตัดสินใจมาจากแรงจูงใจภายนอก ส่วนใหญ่ยังเป็นความต้องการที่อยู่เพียงแค่นี้ในขั้นที่สอง สามและสี่ ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์เท่านั้น เนื่องจากเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการมั่นคงปลอดภัยซึ่งเป็นความต้องการขั้นที่สอง เช่น ความต้องการความมั่นคงในหน้าที่การงาน ความต้องการยอมรับทางสังคมซึ่งเป็นความต้องการขั้นที่สาม เช่น ต้องการให้พ่อแม่รักและภูมิใจ มีความก้าวหน้าในอาชีพการงาน เรียนเพราะเป็นค่านิยม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและสังคม และความต้องการได้รับการยกย่องนับถือซึ่งเป็นความต้องการ

ขั้นที่สี่ อันได้แก่ ได้รับการยกย่องนับถือว่ามีหน้าที่การงานที่ดี มีรายได้สูง มีเกียรติและชื่อเสียง เป็นต้น

จากการศึกษาผลการวิจัยบางชิ้น พบว่าการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษานั้นยังมาจากแรงจูงใจภายใน อันได้แก่1)ต้องการความรู้ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อความสำเร็จในชีวิตตามเป้าหมาย2)ต้องการทำเพื่อเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ซึ่งแรงจูงใจภายในดังกล่าวนี้ตรงข้ามกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ในขั้นที่สี่ในด้านความต้องการนับถือตนเอง (Self-esteem) ไปจนถึงขั้นที่ห้าซึ่งเป็นขั้นสูงสุดคือความต้องการที่เกิดจากความสามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ โดยไม่ได้หวังการยกย่องใดๆ แต่เป็นการรับรู้ถึงความสำเร็จด้วยตนเอง ซึ่งเมื่อคนเราเกิดแรงจูงใจที่อยากจะศึกษาต่อแล้ว จะคิดต่อไปอีกว่าแล้วจะเรียนต่อเกี่ยวกับอะไรดี และเรียนที่ไหนดี ทั้งนี้ ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจจะเรียนอะไรหรือเรียนที่ไหนนั้นก็ยังมีหลายหลายเช่นกัน มีงานวิจัยมากมายที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันต่างๆ ซึ่งจากการวิเคราะห์งานวิจัยเหล่านั้นสามารถสรุปได้ว่าการที่บุคคลแต่ละคนจะตัดสินใจเลือกเรียนต่อหลักสูตรใดและที่ได้มีปัจจัยดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร (Curriculum) เป็นปัจจัยอันดับต้นๆที่มีผู้เรียนให้ความสำคัญมากที่สุดในการตัดสินใจเรียน เนื่องจากส่วนใหญ่คนเราจะคิดก่อนว่าต้องการเรียนอะไรมากกว่าที่จะคิดว่าต้องการเรียนที่ไหน การรู้ความต้องการว่าอยากเรียนอะไรจะทำให้รู้ว่าสิ่งที่ต้องการเรียนนั้นผู้เรียนจะต้องเรียนในหลักสูตรไหน เช่น คนที่อยากเรียนทางด้านบริหารธุรกิจ ก็จะต้องเลือกรับเลือกเรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจ (MBA) แต่ถ้าคนที่ต้องการเรียนทางด้านบริหารนั้นทางภาครัฐ ก็ควรจะเลือกเรียนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น หรือถ้าคนที่สนใจการบริหารธุรกิจที่เน้นการตลาด ก็ควรจะเลือกเรียนปริญญาโทการตลาดโดยตรงมากกว่าที่จะเลือกเรียน MBA ความ

ต้องการว่าอยากเรียนอะไรนั้นส่วนใหญ่มาจากความถนัดและความชอบส่วนตัว ค่านิยมส่วนบุคคลรวมทั้งค่านิยมในสังคม โอกาสในการนำไปประยุกต์ใช้กับหน้าที่การงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งมาจากคำแนะนำชักชวนของบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง หัวหน้างาน ครูอาจารย์ รวมทั้งเพื่อน

2. ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสถาบัน (Institution Reputation and Credibility) เมื่อผู้เรียนรู้แล้วว่าต้องการเรียนในหลักสูตรอะไร สิ่งที่จะนึกติดต่อก็คือแล้วจะเรียนหลักสูตรนี้ที่สถาบันไหนดี ซึ่งผู้ที่ต้องการเรียนต่อมักหาข้อมูลว่ามีสถาบันไหนบ้างที่เปิดสอนหลักสูตรที่ตนเองต้องการเรียนบ้าง เมื่อได้รายชื่อสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรที่ตนเองต้องการเรียนแล้ว ผู้ที่ต้องการเรียนจะเปรียบเทียบข้อดีข้อด้อยของแต่ละสถาบัน โดยสิ่งหนึ่งที่มักถูกนำมาใช้ในการเปรียบเทียบมากที่สุดคือชื่อเสียงของสถาบัน ซึ่งรวมไปถึงในแง่ของการได้รับการยอมรับเมื่อเข้าเรียนจนสำเร็จการศึกษาจากสถาบันนั้นๆ ถ้าหากไม่ได้สนใจในปัจจัยอื่น ผู้ที่ต้องการเรียนส่วนใหญ่มักต้องการเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงดีกว่า สถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่มีชื่อเสียงรองลงมาทั้งนี้เมื่อมองในแง่ของแรงจูงใจแล้วจะพบว่าชื่อเสียงของสถาบันการศึกษามีผลต่อแรงจูงใจของผู้เรียนอย่างมาก ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจสูงจากความต้องการการยอมรับและการยกย่องจากสังคมทั้งพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อนและสังคมที่ทำงาน จะพยายามชวนชวนเพื่อที่จะเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงดีและไม่ค่อยเห็นด้วยกับความคิดที่ว่าเรียนที่ไหนก็เหมือนกัน ส่วนผู้เรียนที่มีแรงจูงใจจากความต้องการดังกล่าวว่าจะชวนชวนน้อยลงโดยยอมเลือกเรียนในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงรองลงมา และมักมีแนวโน้มเห็นด้วยกับความคิดที่ว่าเรียนที่ไหนก็เหมือนกัน นอกจากนี้ในผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจศึกษาต่อในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันต่างๆ หลายชิ้นที่ระบุว่า ผู้ที่กำลังหาที่เรียนส่วนใหญ่ต้องการที่จะเรียนต่อใน

สถาบันการศึกษาของรัฐมากกว่าเอกชน เนื่องจากคิดว่าจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าและมีชื่อเสียงดีกว่า รวมทั้งมีค่าเทอมและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ถูกกว่า

3. คณะอาจารย์ (Instructors) คณะอาจารย์ที่สอนในหลักสูตรที่ผู้เรียนต้องการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยที่ผู้ที่กำลังหาที่เรียนใช้ในการตัดสินใจในการเลือกสถาบันที่จะเรียน ผู้เรียนจะพิจารณาว่าในหลักสูตรสาขาที่ตนเองต้องการเรียนนั้น คณะอาจารย์ของสถาบันใดที่มีชื่อเสียงผลงานวิชาการเป็นที่ยอมรับทั้งในแง่ของการสอนและผลงานวิจัยมากที่สุด นอกจากนี้ผู้เรียนยังพิจารณาถึงการเชิญอาจารย์พิเศษจากจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ มาร่วมสอนด้วย เช่น ผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสบการณ์และมีชื่อเสียงในสาขานั้นๆ เป็นต้น

4. รูปแบบการเรียนการสอน (Teaching Format) ผู้เรียนมักคำนึงถึงรูปแบบของการเรียนการสอนในหลักสูตรของแต่ละสถาบันว่ารูปแบบการเรียนการสอนเป็นอย่างไร ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมักใช้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกที่เรียน ได้แก่

- ช่วงเวลาของการเรียนการสอน เป็นการเรียนการสอนในเวลาทำการ (Full Time) หรือนอกเวลาในช่วงเย็นหรือเสาร์อาทิตย์ (Part Time) งานวิจัยหลายงานแสดงให้เห็นว่าคนที่ทำงานแล้วส่วนใหญ่ต้องการเรียนแบบนอกเวลาในช่วงเย็นหรือเสาร์อาทิตย์

- ระยะเวลาการเรียน ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตรนานเท่าไร ก็ปี ผู้เรียนส่วนมากไม่ต้องการเสียเวลาในการเรียนนานมาก หากพบว่าหลักสูตรของสถาบันใดที่ค่อนข้างจบยาก จะทำให้มีผลทำให้ความต้องการเรียนในสถาบันดังกล่าวของผู้เรียนน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีผลอย่างมากต่อผู้ที่มีแรงจูงใจในการเรียนต่อจากเหตุผลที่ว่าอยากได้เพียงแค่ปริญญาและมีความคิดว่าเรียนที่ไหนก็เหมือนกัน

- ภาคนิพนธ์เป็นอย่างไร ต้องทำวิทยานิพนธ์ (Thesis) หรือว่าเป็นการค้นคว้าอิสระ (Independent

Study) เมื่อเทียบกันเป็นหลักสูตรเดียวกันที่มีให้เลือก ระหว่างทำวิทยานิพนธ์กับการค้นคว้าอิสระ ผู้เรียนส่วนมาก จะเลือกเรียนในหลักสูตรที่เป็นการค้นคว้าอิสระมากกว่า ทั้งนี้ผู้เรียนส่วนมากเชื่อว่าหลักสูตรที่มีการทำวิทยานิพนธ์ นั้นยากกว่าและจบยากกว่าหลักสูตรที่เป็นการค้นคว้าอิสระ อีกทั้งการเรียนในหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนทำค้นคว้าอิสระนั้น มักเป็นหลักสูตรนอกเวลา ดังนั้นจึงมักได้รับความนิยมมากกว่า เพราะผู้เรียนส่วนใหญ่คือกลุ่มคนที่ทำงานแล้ว ต้องการจบเร็วและไม่ต้องการเรียนยากมากเกินไป

- ภาษาที่ใช้ในระหว่างการเรียนการสอนเรียน เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ จากการวิเคราะห์งานวิจัย หลายงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ พบว่าคนไทยส่วนมากเลือกที่จะเรียนหลักสูตรที่มีการเรียน การสอนเป็นภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ส่วนหนึ่งเป็น เพราะคนไทยส่วนใหญ่ยังมีทักษะทางภาษาอังกฤษไม่ดีพอ ไม่ค่อยกล้าพูดภาษาอังกฤษ เพราะกลัวว่าจะพูดผิดหลัก ภาษาและไม่รู้คำศัพท์ ซึ่งทำให้ไม่กล้าและกลัวอายคนอื่น การเรียนการสอนของหลักสูตรส่วนมากจึงเป็นการเรียน การสอนด้วยภาษาไทย นอกจากนี้ผลงานวิจัยบางชิ้นยังระบุ ว่าในหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนด้วยภาษาไทยแต่ต้อง ให้เรียนเขียนวิทยานิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษจะมีผลทำให้ ความต้องการอยากเรียนของผู้เรียนในหลักสูตรดังกล่าว น้อยลงด้วย

- สื่อการเรียนการสอนเป็นแบบไหน ผู้เรียนส่วน มากมักชอบการรับฟังบรรยายมากกว่า ในขณะที่บางคน อาจชอบการจำลองสถานการณ์ให้ร่วมปฏิบัติ นอกจากนี้ ผู้เรียนอาจมีความสนใจและต้องการเรียนในหลักสูตรที่มี การเชิญวิทยากรซึ่งเป็นผู้บริหารในองค์กรหรือหน่วยงาน ที่มีชื่อเสียงมาร่วมบรรยายกรณีศึกษา หรือเชิญอาจารย์ รับเชิญจากสถาบันต่างๆเพื่อมาแบ่งปันความรู้ เป็นต้น

- หนังสือและเอกสารประกอบการสอนส่วน ใหญ่เป็นภาษาไทยหรืออังกฤษ ผู้กำลังมองหาที่เรียนส่วน มากไม่ได้มีมองหาเฉพาะหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนเป็น

ภาษาไทยเท่านั้นผู้เรียนส่วนมากยังต้องการเรียนใน หลักสูตรที่มีหนังสือและเอกสารประกอบการสอนส่วนใหญ่ เป็นภาษาไทยด้วย เพราะเกรงว่าตัวเองจะอ่านหนังสือและ เอกสารประกอบการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษไม่เข้าใจ และ ทำให้เรียนไม่รู้เรื่องในที่สุด

- การจัดทำรายงานหรือนำเสนออภิปรายในชั้น เรียนมากน้อยแค่ไหน มีผู้เรียนไม่น้อยที่ไม่ค่อยชอบ รูปแบบการเรียนการสอนที่มีการนำเสนอและการอภิปราย ในชั้นเรียน เพราะบางคนไม่ชอบการแสดงออกและไม่กล้า แสดงออก ผู้เขียนพบว่ามีการตั้งคำถามในกระดานสนทนา ของเว็บไซต์หลายเว็บไซต์เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการ สอนในหลักสูตร โดยพบว่าผู้ที่กำลังหาที่เรียนหลายคนมี ความกังวลเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนเองกำลังตัดสินใจเรียน ว่าจะต้องมีการนำเสนอหรือให้อภิปรายในชั้นเรียนบ่อยมาก ไหม นอกจากนั้นตามกระดานสนทนาต่างๆ ยังมีผู้ที่แสดง ความกังวลเกี่ยวกับการมอบหมายให้ทำรายงานมากเกินไป เนื่องจากผู้ที่กำลังหาที่เรียนหลายคนเกรงว่าตนเองจะไม่มี เวลาเพียงพอในการทำรายงาน เนื่องจากภาระหน้าที่ที่มีอยู่ เช่น ต้องทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย เป็นต้น

5. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา (Tuition Fee)

ผู้เรียนให้ความสำคัญอย่างมากต่อบัณฑิตค่าใช้จ่ายในการ ศึกษางานวิจัยหลายชิ้นมีผลคล้ายกันว่าผู้เรียนที่เรียนภาค นอกเวลามักเป็นกลุ่มที่ทำงานไปด้วยขณะเรียนซึ่งคนเหล่านี้ มักจะเรียนด้วยทุนตัวเอง คนเหล่านี้จึงมักคำนึงถึงความ คุ่มค่าเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่จะต้องจ่าย เช่น โอกาสความก้าวหน้าทางอาชีพและเงินเดือนที่จะได้หลัง เรียนจบรวมทั้งความพิเศษที่หลักสูตรมอบให้ในระหว่าง เรียน เช่น มีไอแพดไอโฟนมอบให้ หรือมีการจัดไปดูลาน หรือทัศนศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เรียนหลายคนยังมอง ถึงปัจจัยในข้อนี้ด้วยว่าทางสถาบันมีการเปิดให้ผู้เรียน สามารถแบ่งจ่ายค่าเล่าเรียน รวมทั้งมีการมอบทุนให้ผู้เรียน เป็นต้น ส่วนผู้ที่เรียนในภาคเวลาทำการส่วนมากเป็นพวก ที่ยังไม่ได้ทำงานประจำหรือคนที่ได้รับอนุญาตจากหน่วย

งานต้นสังกัดให้ลาเรียนซึ่งคนเหล่านี้จะมีทุนจากครอบครัวหรือหน่วยงานของตน โดยส่วนมากต้องการได้รับทุนจากสถาบันในรูปแบบต่างๆ เช่น ทุนยกเว้นค่าเทอม ทุนผู้ช่วยสอน ทุนผู้ช่วยวิจัย รวมทั้งทุนเต็ม เป็นต้น ซึ่งการศึกษางานวิจัยหลายชิ้นพบว่า ผู้ที่กำลังหาที่เรียนจำนวนมากให้ความสำคัญต่อค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นอันดับต้นๆ โดยผู้ที่กำลังหาที่เรียนยอมเลือกสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงน้อยกว่าเพราะเหตุผลเรื่องการมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงดีกว่า

6.ความสะดวกในการเดินทาง (Convenience of Transportation) ผู้ที่เรียนนอกเวลาโดยเฉพาะคนที่ต้องเดินทางไปเรียนในช่วงหลังเลิกงานค่อนข้างให้ความสำคัญอย่างมากต่อความสะดวกในการเดินทางไปเรียน ในหลักสูตรที่มีชื่อเสียงใกล้เคียงกัน ผู้เรียนจะเลือกเรียนในสถาบันที่ตนเองสามารถเดินทางได้สะดวกกว่า นอกจากนี้บางคนยังให้ความสำคัญต่อความสะดวกในการเดินทางไปเรียนเป็นอันดับแรก โดยยอมเลือกเรียนสถาบันที่มีชื่อเสียงน้อยลงมาแต่ตัวผู้เรียนสามารถเดินทางไปเรียนได้สะดวกกว่า ผู้เรียนที่ทำงานหรืออาศัยในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งมักเลือกศึกษาในสถาบันที่อยู่ในพื้นที่ที่ใกล้กับที่ทำงานหรือพื้นที่ที่ตนอาศัย เช่น คนที่ทำงานหรืออาศัยในจังหวัดพะเยา มักสนใจเรียนต่อในสถาบันการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดพะเยามากกว่าทั้งนี้เพราะต้องการเดินทางไปเรียนได้อย่างสะดวก การต้องไปเรียนนอกพื้นที่ที่ไกลออกไปจะทำให้ผู้เรียนกลัวว่าจะมีผลกระทบต่างๆตามมา เช่น ต้องลาออกจากงานหากเรียนต่อในพื้นที่อื่น เช่น กรุงเทพฯ หรืออาจมีค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางสูงขึ้น หรือต้องออกจากครอบครัวมาเช่าห้องพักไว้สำหรับอาศัยช่วงเรียน เป็นต้น

7. การคัดเลือกเข้าเรียน (Selection) งานวิจัยบางชิ้นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนต่อแสดงให้เห็นว่าผู้ที่กำลังเลือกที่เรียนหลายคนจะเลือกสถาบันที่ไม่มีการสอบคัดเลือก หรือมีเงื่อนไขในการ

คัดเลือกผู้เรียนที่ง่ายกว่าสถาบันที่มีกระบวนการคัดเลือกที่ยาก โดยผู้ที่กำลังเลือกที่เรียนจำนวนไม่น้อยที่ยอมเลือกเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียงน้อยลงมา ถ้าหากพบว่าสถาบันเหล่านี้สามารถเข้าเรียนได้ง่ายกว่า ทั้งนี้สาเหตุที่ผู้ที่กำลังเลือกที่เรียนส่วนมากไม่ชอบการคัดเลือกที่ยากเพราะกลัวสอบไม่ผ่านการคัดเลือก โดยพบว่าผู้ที่กำลังเลือกที่เรียนส่วนมากจะให้ความสนใจหากหลักสูตรนั้นมีการคัดเลือกด้วยการสอบสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียว และจะสนใจน้อยลงหากมีการสอบอื่นๆ ด้วย เช่น สอบวัดระดับภาษาอังกฤษ การสอบความถนัดเฉพาะด้าน เป็นต้น ในปัจจัยเรื่องการคัดเลือกมีความสัมพันธ์สูงต่อแรงจูงใจภายในในเรื่องความสำเร็จสูงสุดในชีวิตเป็นความต้องการขั้นที่ห้าในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ คือความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self-actualization needs) กล่าวคือ ผู้ที่มีแรงจูงใจและความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิตสูงจะไม่รู้สึกว่า การคัดเลือกที่ยากเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จและจะไม่ให้การคัดเลือกมาเป็นอุปสรรคในความตั้งใจของตนเอง โดยจะพยายามให้ตนเองผ่านการคัดเลือกให้ได้ คนเหล่านี้จะมองว่าการคัดเลือกเป็นความท้าทายและเป็นสิ่งพิสูจน์อย่างหนึ่งถึงความสำเร็จของตนหากสามารถผ่านการคัดเลือกได้ ส่วนคนที่ต้องการเรียนเนื่องจากมีแรงจูงใจภายนอก เช่น ต้องความก้าวหน้าทางอาชีพ ต้องการเงินเดือนที่สูงขึ้น หรือเรียนเพราะเป็นค่านิยม มักจะไม่ชอบการคัดเลือกที่ยากๆ

บทสรุป

จากการศึกษาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความ ต้องการศึกษต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ผู้ต้องการศึกษาต่อมีรูปแบบการตัดสินใจภายใต้ความแน่นอน โดยประกอบไปด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่ทำให้เกิดความ ต้องการอยากจะเรียนต่อ ส่วนที่สองคือปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกหลักสูตรและสถาบันศึกษา

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลแห่งและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางที่ต่างพยายามสร้างจุดขายทางการศึกษาเพื่อเป็นตัวเร่งการตัดสินใจในการศึกษาปรากฏออกมาในลักษณะของความร่วมมือรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำทวิปริญญาแห่งสองสถาบัน ความ

ร่วมมือกับต่างประเทศทั้งนี้เพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์แห่งความเป็นสากลการจัดทำ MOU กับสถาบันการเงินเพื่อให้นักศึกษาสะดวกในการกู้ยืมเงินเรียน และการกำหนดวิชาระเบียบวิธีการวิจัยให้เรียนในช่วง แรกๆ ของตารางเรียน เพื่อจะได้มีเวลาการทำวิทยานิพนธ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตาการ สายธนูและจตุภัทร เมฆพ่ายพ. (2554). การสร้างตัวแบบทำนายการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท. วารสารวิทยาศาสตร์บูรพา ปี พ.ศ. 2554, หน้า 1: 3-11
- ฉัตรชัย อินทสิงห์และคณะ. **ความต้องการศึกษาต่อและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา**. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จังหวัดนครราชสีมา.
- ชนินทร์ เลิศประภากรณ์. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางการบัญชี**. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชิตชนัน โพธิ์สุวรรณกุล. (2544). **การศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน**. ปริญญานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย. สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2551, จาก <http://library.utcc.ac.th/onlinethesis>
- ทิพวรรณ เจริญศักดิ์. (2550). **ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา มสส.** สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2552, จาก <http://gotoknow.org/blog/charoensak/94031>
- ทรงธรรม ธีระกุลและคณะ. (2556). **ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ**. มหาวิทยาลัยทักษิณพ.ศ. 2556
- รณกฤต ยืนยงเดชา. (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. รายงานแบบฝึกหัดการวิจัยปัญหาเศรษฐกิจปัจจุบัน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประศาสน์ ไสวรงค์. (2552). **แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุชีลา เลิศลปศิริ และคณะ. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล**. มหาวิทยาลัยมหิดล
- www.wikipedia.org/wiki/ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์/แรงจูงใจ. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2554
- [www.gotoknow.org/posts/581868ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์\(Maslow's General Theory of Human & Motivation\)](http://www.gotoknow.org/posts/581868ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์(Maslow's General Theory of Human & Motivation)), สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2554.